

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va es' Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Pretiu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre annu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesco care publicati-
uno separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Una esemplariu costa 10 cr.

Scrituri Redactorului:
si
Cancellari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Articole nefrancate nu se voru
publica numai de la corespun-
denti regulari ai „Federatiunii“
Articole trimisi si nepublicati se
voru arde.

In locu de articulu de fondu.

Dupa scirea respandita de foiele magiare, cari deluema câ — in acestu punctu — suntu bine informate, câtra finea lunei curgatorie are a se tienè perchearea finale, in procesulu intentatu contr'a urdiloru pronunciametului. Deci este aproape în care tribunalulu d'in Tergulu-Muresiului, s'apă atâte benevolisâri, va enuncia sentint'a a supra capeteloru acelor'a, pre cari-au trasu innaintea — Cum va fi acea sentint'a: convinsu-se-va fi tribunalulu si prin elu o. ministeriulu ungurescu, in celu d'in urma prin celu de antâiu, d'in respunsiunile capetate si d'in o considerare mai de aproape a procesulu, câ acelu pronunciametu dupa dreptu si dreptate nu pote cadè sub neci o pedepsa, s'eu tribunalulu si ministeriulu au remasu totu pre langa parerile avute innainte de intentarea procesulu? nu sciam, nici nu voimu a cercà. Sciamuse câ, fiindu acelu pronunciametu cuprinsulu justeloru pretinsiuni ale natiunei romane, cei trasi innaintea tribunalulu nu stau singuri, ci chiar' d'in motivulu acelu amintitu, ei sunt sustienuti de intrega natiunea romana, ai cârei ei credintiosi se grabira d'in tote laturile a-si aretâ consentimentulu loru cu pronunciametulu d'in cesatiune. — Spre dovada, ne tienemu de strinsa detorintia a aduce la publicitate numele toturoru acelor'u fii ai natiunei romane, cari si-au aretatu pan'acum consentimentulu loru cu pronunciametulu pre calea diurnalulu nostru, observandu ael, câ organele justitiei si-voru fi castigatu cunoscentia despre ace'a, câ pre care cale si-au aretatu consentimentulu loru cu cuprinsulu pronunciametulu acei barbati ai natiunei romane, cari nu si l'au aretatu pre calea diurnalulu nostru. Asiè, voru sel' acelu organe, câ cei mai destinsi barbati ai natiunei nostre s'au luptatu si se lupta pre fatia, in publicitate, cu fruntea deschisa si cu armele dreptatei totu pentru pretinsiunile natiunei romane cuprinse in pronunciametu, d'in care cauza una declarare speciale a consentimentulu loru cu pronunciametulu ar' fi fostu cu totulu de prisosu. Organele amintite voru aflâ nume de aceste-a subscrise d'impreuna cu altele la petitiunea Romaniloru suscernuta Maiestatei Sale la 30 dec. 1866 si date publicitatei in nrii 57—70 ai acestui diurnal; acele-si organe voru sel' merge, daca nu mai departe, celu putienu pana la 1848, si apoi, vedindu, câ nu aflâ barbatu alu natiunei romane, care sè nu fia sustienutu pretinsiunile cuprinse in pronunciametu, le va fi usioru a intentâ procesu toturoru barbatiloru nostri si prin ei intregi natiuni romane, daca guvernulu ungurescu intr'adeveru afla crime in acele pretensiuni drepte si necontestabile.

Repetîmu deci in fati'a lunei pronunciametulu improcesuatu, aretâmu numele acelor'a, cari l'au subscrise pe calea diurnalulu nostru,*) provocâmu la acei-a cari l'au suscrise si sustienutu pre alte câli si anume provocâmu la cei 1493 de onoratori romani suscrisi la petitiunea susternuta Maiest. Sale in 30 decembrie 1866., si in numele dreptulu si alu dreptatei ceremu si pretindemu ca sentint'a, ce se va enuncia asupra acelu trasi inaintea tribunalulu d'in Tergulu-Muresiului, sè se estinda asupra toturoru!

Pronunciametu:

Considerandu nemultumirea generale, considerandu pericululu prea invederatu, in care ajunse natiunea romana, limb'a si confesiunile ei, prin starea presente a lucruriloru si nemultumirea provenitoria de ael, — considerandu, câ acèst'a d'in urma nu se pote delaturâ, de câtu punendu-se in vietia principiele de egalitate, atâtu natiunale câtu si confesionale;

*) A se vedè nrii 126, 127, 128, 129, 130 si 131.

d'in detorintia câtra patri'a si natiunea nostra, cari suntu aruncate pre marginea unui abisu si nu se potu mantul de câtu prin multumirea justeloru pretensiuni a le natiunei nostre, carea face majoritatea precumpentoria a locuitoriloru Traniei, dechiarâmu a stâ neclatiti pre lunga principiele si pretensiunile proclamate serbatoresece de natiunea romana in adunarea generale si legale de la 3/15 maiu 1848;

era in specie:

I. Ne pronunciamu pentru a utonomi'a Transilvaniei pre basea dipl. leopoldine si a sanct. pragmatece, — cu atâtu mai vertosu, câ si utonomi'a tiereloru croato-sclavone e recunoscuta, de si relatiunea acelor'a câtra Ungaria a fostu cu totulu diferita de a Traniei.

II. Ne pronunciamu pentru reactivarea articliloru de lege adusi in dieta de la Sabiu 1863/4, prin ambii factori competenti ai legislatiunei, sanctiunati de Maj., publicati si pusi in vietia, prin cari articli natiunea rom. s'a inarticulatulu ca natiune regnicolaria, limb'a si confesiunile ei s'au garantatu.

III. Ne pronunciamu pentru redeschiderea dietei tranee, pre basea unei adeverate representatiuni poporali, dupa dreptu si convenintia, in sensulu votulu datu de minoritatea rom. la diet'a feudale d'in Clusiu, a. 1865. Câ noi diet'a pestana nu o potemu considera indreptatita a face legi valide pentru Tranie, neci pre transilvanii, ce pote voru fi siedindu intr'insa, de representanti legali ai tiererei nostre.

Fiindu câ intru impregiurârile presenti, nu gâ incuvenintiare si valore convictiuniloru nostre politice, ne restringemu la descoperirea loru pre calea publicitatei, ca celu pucinu estu modu sè ne plinimu detorintia de cetatieni, nesuindu totu una-data si a face unu servitiu regimulu prin descoperirea franca a nemultumiriloru provenitorie d'in purcederea dinsulu intru afacerile Traniei.

Blasiu, 2/15 1868.

(Urmeza suscrierile, cari credemu câ sunt pan'acum bine cunoscute celoru ce se cuvine sè le scia.)

D'in muntii apuseni.
Abrudu, in aug. 1868.

Omulu ca fiintia ratiunale i sunt innascute drepturi omenesci, acele sunt in nesu intimu cu elu si legate de fiintia lui fisica si morale, sunt nedespartivere si nealienavere.

Atacurile indreptate in contr'a drepturiloru natiunali a le unui poporu, sunt atacuri contr'a vietiei lui fizice si morali, si macaru câ, prin atacuri violente, au succesu une-ori despotismulu si tiraniei a sugrumâ liberulu exercitiu in dreptulu neprescriptibilu, acèst'a, ca una usurpatiune rusnatoria si vatematoria de demnitate omenesca, a tienutu numai unu tempu, dar' neci-una-dat'u n'a potutu deveni si servi de titlu la unu dreptu mai tare in man'a favoritulu usurpatoriu.

Usurpatiunea ca una stare condamnatu de mintea omenesca si esilata d'in tote doctrinele statorite in sfer'a dreptulu, a tienutu si pote sè tieni numai atâta, câtu tieni in man'a furulu tesaurulu alienatu si rapitu de la proprietariu.

Manecandu d'in aceste assiome de dreptu, sante si necontestavere, pusetiunea de dreptu a poporeloru, fatia unulu cu altulu, este si nu pote fi alt'a decâtu coordinata. Mesur'a in suportarea greutâtiloru, conditiuneza esistintia unui statulu, trebue sè fia mesura si la participarea in drepturile si immunitâtile de statulu; una stare contraria este si se numesce abnorme.

Intocma abnorme este pusetiunea, in care se afla natiunea romana de la inaugurarea politice portata de regimulu presente; pentru câ luandu-i-se totu, cu deleturarea formeloru, ce facu esintia lucrulu intr'unu statulu constitutiunale, i-a mai remasu

numai organulu vorbirei, si prin acelu-a, privilegiulu de a se plange si a-si respicâ opiniunea politica, precum si dorintia la unu venitoriu mai bunu si mai dreptu, i-a mai remasu adeca dreptulu de a reclama restitutiunea sa in starea de dreptu, d'in care cu violentia fû impinsa si scosa a fara.

Intr'asemenea impregiurâri, vocea radicata pentru vindecarea drepturiloru calcate, ori de unde ar' resunâ ace'a, o privimu de vocea natiunei umilite si suferitorie.

In acestu intielesu amu luat'u noi, locuitorii muntiloru apuseni, Pronunciametulu intielegintiei romane, adunate la 3/15 maiu in Blasiu, spre a serbâ aniversaria adunarei natiunale d'in 3/15 maiu 1848. Tocma atunci amu serbatu si noi ace'a dî memorabile cu demnitatea cuvenita; ne amu revocatu si improspetatu in memoria ideele pronunciate si conclusulu adunarei natiunale, de-sî nu ne-amu pronunciatu in form'a observata de intielegintia d'in Blasiu si giuru, esintia lucrulu este inse totu un'a si ace'a-si; pentru ace'a dechiarâmu solenu, câ acceptâmu Pronunciametulu, si lu-dechiarâmh de alu nostru.

Mateiu Nicola mp., avocatulu regnicolare; Nicolau Boeru mp., proprietariu; Alosandru Lazaru mp., proprietariu; Josifu Ciura mp., preutu romanu unitu; Nicolau Moldovanu mp., administratorulu Cornei; Alosandru Danciu mp., notariu; Simeonu Caianu mp., medicu; Constantinu Cumanu mp., proprietariu de mine; Corneliu Tobiasu mp., senatorulu magistratualu; Franciscu Gruber mp., propriet. de mine; Basiliu Ciobanu mp., directorulu de mine; Dionisiu Adamoviciu iunior didatu de advocatura; Moise Groza Collin mp., parocu rom. in Petrosiani si administratorulu in Zlatna; Ioanu Sicocu mp., parocu gr. cat. in Sohodolu; Georgiu Suciu mp., capelanu gr. cat. in Bistr'a; Antoniu Balomireanu mp., preutu gr. cat. in Fenesiu; Augustinu Coltoru mp., parocu in Bistr'a; Dionisiu Adamoviciu senior mp., parocu gr. resaritenu alu Abrudulu; Candinu Moraru mp., juratu; Ioanu Balca mp., proprietariu in Bistr'a; Iuliu Porutiu mp., docente in Abrudu; Nicolau Sterc'a-Siulutiu mp., proprietariu in Abrudu; Ioanu Todescu mp., parocu gr. or. in Buciumu; Mihaiu Cocu mp., proprietariu de mine; Gorasimu Muncaceanu mp., cantoru gr. orient. in Abrudu; Georgiu Ioanette mp., notariu comunalu; Clementu Anideanu mp., docente; Sebastianu Corchesiu mp.; Ioanu Anideanu mp., jude; Teofilu Gerasimu mp., negutiatoriu; Basiliu Motora mp., parocu groco-resariteanu; Dumitriu Paludi m.; Teodoru Teocu mp.; Marcu Petru Corchesiu mp.; Vasilie Chirtosu mp., invetiatoriu; T. V. Pocanu mp., docente; I. Aronu mp., docente; M. Andreica mp.; Nicolau Motora mp., proprietariu; Samuulu Morariu mp., proprietariu si cantoru; Nicolau Munteanu mp.; Ioanu Pap mp., arendatorulu; Simeonu Mestecanu mp., proprietariu de mine; Simeonu Siulutiu mp., proprietariu; Sebastianu Henzel mp.; Basiliu Cimonoa mp., parocu gr.-cat. in Lupsi'a; Ioanu Gallu mp., parocu gr.-orientale in Abrudu; Satu si administratorulu protopopescu; Teodoru Telegutiu mp., cantoru si proprietariu; Nicolau Popescu mp., invetiatoriu gr.-orientale; Georgiu Balta mp., proprietariu; Iulianu Balta mp.; N. I. Masimilianu mp., teologu; Dimitrie Anca mp., proprietariu de mine; Georgiu Morariu mp., proprietariu de mine; Nicoianu Mestecanu mp., parocu gr.-orientale in Rosi'a-de-Munte.

(Va urmâ.)

Transilvani'a.

La memori'a lui Inocentiu Clain.

In istoria politica a ori-cèrui poporu aflâmu intru inceputu tote aspiratiunile lui grupate in sinulu baserecei si tota vietia lui in strinsa legatura cu credintia si religiunea. Dar' Romanii ardeleni persecutati chiaru si in religiune, dechiarati prin lege numai de o secta suferita, nu erâ liberi nici chiaru inaintea altariulu divinu, in pusetiunea sociala politica si religiosa romanii nu erâ alta de câtu unu corpu fara vietia, unu sclavu fara de drepturi si o creatura, cârei-a nu-i erâ iertatu sè-si adore pre ddielulu parintiloru sèi. In acèsta stare ne aflâmu in seclii inainte de uniune cu baserec'a Romei.

Barbati d'in sinulu poporulu, cari sè pota vorbi in numele tieraniloru apesati, ca unu O'Connell si Mirabeau nu aveamu pre atunci; câ-ci sistemulu feud

dalității, croitu după mântu' a ungurului, sberă cu gura de sierpe, că romanul s'nu invetie carte, pentru că tiranii de nemicu nu se temu mai tare, decât de luminarea sclavului subjugatu.

Prin uniunea cu beserie' a Romei d'in 1697, starea religioasă încep' a fi mai favorabilă. Si pre candu acum de o parte beserie' a unita eră libera de amesturările și sbiciuirile unei secte numai suferite, pre de alta parte pusetiunea noastră politica și socială, s'guduita până în temelii, nu representă alta, de câtă ruin' a desfrenului boerescu. Prin uniune fiindu-ne în câtă-va iertatu s' cercetăm gimnasia și universități, se trediesce de nou geniulu celu mai de totu apusu alu Romei, și în tempu de unu seclu și diumetate Romanii se proclama de natiune politica în Ardelu și Ungari'a. — Beserie' a unita, astu-feliu ajutata de barbati luminati și resoluti, mersu cu pasi gigantici pre doue terene de activitate; de o parte luptandu pentru lumina și credința, de alta parte pentru libertate și drepturi.

Cu episcopulu Inocentiu Clainu se începe marea opera de eliberarea poporului romanu și radicalizarea lui la natiune politica, fatia cu statulu și celelalte ordini privilegiate. De aici înainte episcopii romani pre langa asigurarea libertăților besericesci lucra la revindicarea drepturilor de mosteni luate. Acestă f' misiunea cea mare a basericeii unite, încep' de la Inocentiu Clainu până la memoritoriu Siuluti, și nu mai multu ca într'unu seclu, romanii ajunsera a ved' îndeplinită marea opera a lui Clainu, adeca vediu: inarticularca natiunei romane de natiune politica și egală îndreptată.

Dara s'ne întorcem la Apostolulu romanilor ardeleni, s'ne întorcem la Inocentiu Clainu, în vârlurile victiei politice de atunci.

Éta ce d'ice istori'a parintelui Samuil Clainu: Clainu mai lucră ca totu nemulu romanesc s' fi primitu în țară, ca de aici înainte s'nu se scotescă numai suferitu, ca nobilii și ca alti omeni harnici s' se primesca la dicasterie, fetiele besericesci s' se țina în cuvintioasă cinste pre cum ale romano-catolicilor. Si dede instantia cu numele a totu nemulu romanesc la Mari'a Theresi'a, ca s' primesca pre nemulu romanesc s' fi alu patrulea nemu primitu în Ardelu, care lucru forte au usturatu pre unii d'in cele trei natii primite.*) Dar' éta ce se întâmplă în urm' a acest' a la a. 1743, candu asistandu în diet' a țerei, Episcopulu Clainu încep' de o dată a suspina și a geme. Întrebara Ungurii, că ce suspina astu-feliu? Răspunse Episcopulu: Plangu și suspinu pentru dreptate, care de câte ori e vorb' a de romani nu mai are votu nici locu în acestă casa a țerei, că nimeni nu-si radicalca cuventulu pentru usiorarea Romanilor și toti pentru apesarea lor. Magnatii turbati cu voce înaltă încep' a recu: Ce felu! Romanulu de la oi, acestu opra s'ne invetie pre noi dreptate, și apucandu-lu pre Episcopu eră pre ac' s'elu arunce de susu pre feresta, dacă nu întrevin' alții mai cu minte.**) Éra în diet' a de la a. 1744 se rezolvă totu cererile Episcopului și plansorile Romanilor în art. VI. cu următoriele cuvinte: „At vero ne sistem' a huius principatus evertatur (?), jura trium nationum ad plebeos Valachos extendi, aut hos itemque alios advenas numerum inter nationes facere non posse“. adeca: „Ca s'ne se restorne sistem' a politica a acestei țere, Romanii nu potu face a patr' a natiune, nece s'ne dobendesca vreun dreptu.

Aceste le lucră pre atunci adevăratulu parinte alu Romanilor Ioanu Inocentiu Liber Baro Clain, é' d'in contra, inimicii natiunei romane nu încetau a strig' în gura mare, cumcă: natiunea romanesca ar' fi îndestulita cu starea sa d'in Ardelu, și nece nu-si aduce a minte de privilegii, cari Episcopulu în numele natiunei și alu Clerului le cere de la imperatulu. Infama blastematia! — Astfelu d'iceau tiranii, că romanii sunt multumiti cu libertatea ce o au ei și cu astfelu de cuvinte pangarite sciau s' amagesca intențiunile monarcului, până candu la a. 1784 bunulu Josifu se convinse despre sistemulu barbariei ardelen. Si ore, nu amu ajunsu chiar' noi tempulu, în care inimicii nostri mai voiau s' seduca umanele cugete a le bunulu nostru Monarcu: că poporulu romanu d'in Ardelu e bunu ca o'e'a, se multimesce totu-de-un' a cu ce capeta si numai Siuluti și agitatorii d'in Blasiu striga: „Natiune și libertate.“

În urm' a acestoru, Clainu se chiama la Vien' a ad audiendum verbum regium, întogma că memoritoriu Siuluti, în anii s'ei cei d'in urma. Persecutări și intrige a supr' a episcopului nu-si mai aflau margini; inimicii romanilor strigau pre atunci si-lu învinuiau: că elu ar' fi încontr' a unirei besericesci cu Rom' a, că elu ar' fi încontr' a statului, și că ar' voi s' revolteze glotele romane în contr' a constituțiunei celei bune. Pre de alta parte lucră Ungurii, ca Episcopulu, care eră dusu la Vien' a, nece s'ne mai întor-

*) T. Cipariu, Acte și Fragm. p. 96.

**) Clainu la Laurianu, Instrucțiunea publică, 1861, pag. 112.

ca în Transilvani'a, d'icundu că remanerea lui în scaunulu episcopescu va fi periculoasă atâtă pentru patria și statu, câtă și pentru însa-si unirea. Silitu fiindu, se duse la Rom' a, și în curundu abdi' se de Episcopia.

Clainu lucră cu multu zel și pentru luminarea poporului, startindu pentru înființarea școlorulu de la Blasiu, acelu institutu salutaru, care dede natiunei romane d'in Ardelu și întregi Romanii atâtă barbati solidi și resoluti pentru binele poporului, și totu-o-dată se tramisera sub d'insulu trei tineri la Rom' a, în institutul „de propaganda fide“, între cari a fostu și Grigorie Majoru, care mai târziu ajunse Episcopu.

Clainu, alesu de episcopu la a. 1729, f' silitu s' fugă d'in țară, s' abdi' de episcopia și s' suferă miseria și esiliu pentru beserie' a natiune, éra în 1768, 22 sept. si-dede sufletulu în man' a creatorului, îngropandu-se în Rom' a la Beserie' a numita „Madona del pascolo.“

Astu-feliu eră espusi toti barbati Romanilor, de câte ori cercău a lucră cu energia pentru binele poporului și nu se sfiau a respinge cu demnitate și a scote la lumina totu nedreptățile elaselor privilegiate facia cu poporulu romanu moscenu. Astu-feliu patim' câtă finitulu secululu alu XVII Episcopulu Sava Brancoviciu, singuru numai că pre tempulu acelu, ca celu mai invetiatu d' între toti demnitarii Ardelului, impunea forte multu magnatilor unguri, cari în fati'a Episcopului nu poteau s' și îndeplinesca planurile lor meschine facia cu Romanii: carele adeca după ce f' ținutu vre-o câte-va septemane în prisore, în urma f' scosu, desbracatu numai în camesia și ismene și apoi datu pre man' a sbiriloru, f' corbacitu într' atâtă, până ce s'au ruptu și au cădiuta camesi'a, ismenele și carnea de pre d'insulu, apoi la Jaci în cemitatulu Turdei și taiă capulu și averile lui le împartira între sine Székelyi László și Nalázi István; cumplia tirania și decădiuta justitia în faci'a omenirei!

Totu asemenea a fostu ajutatu și fericitulu de eterna memoria metropolitulu Siuluti, ca s' fi persecutatu în adancelle sale b' tranșie și amenințatu a se depune d'in episcopia, numai pentru că luptase pentru drepturile Romanilor și independența Ardelului.

É' voi barbati ilustru ai natiunei romane, și tu spiritulu divin a lui Inocentiu Clainu, ce ati suferitu mortu și esilie pentru poporulu vostru și ati scosu nemulu romanu d'in cursele inimicilor nostri, dormiti în pace în sinulu parintelui vostru, și memori'a voastră fia bine cuventata în toti seculi și în tote generațiunile!

Nic. Densusianu.

Resinari, 14 sept.

Asta-di s' a ținutu aici adunarea preotim' cercului nostru pentru a alege unu deputatu preotu la congresulu bisericescu natiunalu, convocatu pe 28 a le curente la Sabiu. Comisariulu conducatoriu eră dlu protopopu Ioane Panoviciu. Satele, d'in cari venisera preotii ac' la alegere, erau parte d'in protopopiatulu dlu Panoviciu, parte d'in alu dlu Ioane Hania. Majoritatea eră înse d'in protopopiatulu celui d'antău. Înce de la începutulu actului de alegere, de la vorbele și apucăturile satelilor respectivi, poteai s' observi, că dlu Panoviciu, de si comisariu, ar' prim' totu-si s' fia alesu. Dacă cră s' fia rându de la sorte, s' ésa alesu dlu Panoviciu, apoi cum se potea veni mai bine într' ajutoriulu acelei sorti, de câtă s' fia acelu sat-le domniei sale în majoritate și dsa însu-si conducatoriulu alegerii. Octroiulu despre crearea cercurilor de alegere dă aici bune prospecte pentru alegerea desmentiatulu dnu. — Apoi s'ne însemnău bine, că la alegerea acest' a a fostu și dlu redactoru Cristea și dlu parocu Boiu; cestu d'in urma a propusu înca de la începutu, ca votarea s' fia nominală, ce înse nu s' a primitu. După ce scrisese acum totu însulu pe câte o ședula numele acelu-a, pe care cugeta a fi bunu de deputatu, dlu Boiu baga de sama, că ședulele n' ar fi tocmă uniforme, ci unele-su mai mari, altele mai mici, de aceea propune s' se adune deocamdata totu ședulele scrise și s' se dea votantiloru în man' a dou' a ora. Se face. Cu tote aceste alegatorii remanu constanti și d'in scrutiniu resultă, că alesulu cercului Resinari este binemeritatulu nostru barbatu, dlu protopopu Ioane Hania, carele nici n' au estu la loculu alegerii. Dlu Boiu nu si-crede ochiloru, pretinde s' se mai numere odata voturile, înse resultatulu si a dou' a ora e totu acelu-si. Dlu redactoru Cristea, des' mireanu, a votatu aici cu preotii și pe joi' a viitoria auzim, că va votă în Salisce cu mireni. Ce s' i-faci, nu totu omului i-e data a fi preotu-mireanu!

Onore preotiloru, carii sciu cu atâtă demnitate sustien' și pune în lucrare liber' a lor vointia și conștiința!

Multe pote saferi poporulu romanu d'in Marmati'a. Poporatiunea comitatului standu d'in 203,000 suflete, romanii cu rusii facu 170,000, și toti acesti-a se conducou prin o mana de unguri, cari, cu indigeni cu straini cu totu, abdi' facu o sumulitia de 12 mii suflete. Pentru caracterizarea natiunei, vomu aminti următoriele:

Romanii dedura și dau și asta-di atâtă dovada de toleranță, câtă nici candu li-au venit în minte a examina pre cutare șolgabirou alu loru unguru, unde e nascutu, și de unde au venit, ei totu-de-un' a l' au onoratu ca pre unu frate și patriotu.

Se scie de comunu, cumcă în Marmati'a întieligiența romana civilă, mai alesu în centrulu Sigetu, în ante de ast' a cu 3-4 ani, abdi' se află cu lamp' a lui Diogene, — cu atâtă mai binevenita ne-a fostu dara sosirea în midiloculu nostru a dlui șiefu de telegrafu, Ioane Bistrianu.

Acestu domnu cu unu caracteru nepetatu, cu o logica sanetosa, sinceru între marginile cuventiei, patriotu adorat, și osebitu amicu alu dreptății și adevărului, prin modest' a sa portare, ce a documentatu facia cu tote natiunalitățile, și-a castigatu în scurtu tempu simpatiele cele mai caldușe ale totoror barbatoru bravi d'in comitatu.

Dorere înse, că chiar' virtutea lui cea mai eminentă, adeca partinirea dreptății și adevărului, lu-facura odiosu la unii unguri d'in capulu comitatului; acesti corifei, conjurati spre apesarea și înadusirea a totu ce nu e magiaru, de 2 ani lucra si maclinedia spre departarea dlui Bistrianu d'in midiloculu nostru.

Uneltirile inimicilor natiunei romane au triumfat, inimici, diu, că-ci si orbulu se va convinge, cum-că tranșarea fără nici unu motivu basatu pe dreptate a dlui Bistrianu d'in Sigetulu Marmatiei, ca centru alu romanimeii maramuresiene, este o lovitura durerosă pentru victi'a socială a totoror romanilor d'in comitatu.

D'in acestu incidentu tristu pentru noi Romanii d'in Maramuresiu, ne înterăm modest' a întrebare cătră toti aceli domni a totu puterice și stapani ai nostri d'in capulu comitatului, cari, luandu-si refugiulu în masiv' a carare a denuncierii pre la locurile mai înalte, au conferitu spre tranșarea dlui Bistrianu d'in Marmati'a la Székszard, s'ne spun: Fost' au dora dlu Bistrianu neglijentu în ducerea oficiulu s'eu conștiințos; casinat' au cui-va dauna prin nepreceperea acelu-a d'iu cele 6 limbe, între cari și magiar' a, a caroru procepero se pretinde de la unu telesgrafistu în grabulu pretinsu alu perfectiunei; comis' a ce-va crima de perfidia, prin care ar' merită tranșarea acelu-a ca pedepsă; s'ea dora numai împregiararea, că si-a iubit în ardora limb' a și natiunea ca unu romanu adevăratu, și fostu motivulu, care v' a îndemnatu la procedur' a, a carei urmări triste a înliptu un' a șageta durerosă în sinulu fia-carii romanu binesentioriu d'in Maramuresiu?

Mai multi romani.

Natiunalitățile în Ungari'a *)

Si slavii de sudu (iugo-slavii.)

IV.

Dacă Ungari'a ar' stabil' cu Rusi'a la Constantinopole, nu o lupta de influența sterpă și intaritoră, ci o rivalitate generosă și fecundă, întrecendu-se care de care s' face mai multe servicii raialiloru, Ungari'a va învinge negresitu în acestu concursu, alu carui primiu aru fi recunoscuti'a unui poporu nefericitu și care nu merita acestă sorte.**) Mai antău aru gasi unu midilocu sicuru, neimputabile și rapede în dezvoltarea intelectuală și materială a Croatiei satisfăcute, care aru deveni unu focariu trimetiendu luminele sale pe ori unde se vorbește limb' a Slava. Alu doilea, planulu, care are mai multi aderinti la sudulu Dunarii, este acelu, ce consta a fundă o puternică federatiune prin unirea Ungurilor și Romanilor. Alu treilea, apropierea, otarele comune, Dunarea și Sav'a, facu s' se nasca necesități geografice, de cari este imposibilă a nu le țien' sema. În fine, cuventu mai tare de câtă totu celelalte, Ungari'a reprezintă libertatea, și Rusi'a despotismulu. Geniulu

*) A se ved' nr. tr.

**) Nu credem, că s'ne profite de întieptele consilii ale anatorulu Ungurii, alu caroru spiritulu de dominațiune cantă s'ne cuitropesca pe fratii nostri d'in Transilvani'a, și cari n' au cedatu de câtă de nevoia înaintea justoloru cereri ale Croatoru, noi trebuie s'ne apropiăm frumosulu rol, ce d. de Laveleye reserva Magiariloru, că-ci, pe langa interesulu general de a pregăti emanciparea gradată a poporatiunilor d'in Turci'a, avemu unu interesu, care ne atinge mai de aproape: acelu de a dezvoltă progresulu civilizațiunii la fratii nostri Macedoneni de peste Dunare, facendu d'intr' insii o poporatiune importantă, care s'ne țien' în soma de diplomatie în orice eventualitate. Noi vomu reusi multu mai lesne de câtă Ungurii în asta linia de purtare: afara de suvenirile unui trecut gloriosu, care ne lega cu vecinii nostri de d'incolo de Dunare, amu fostu totu-de-un' a în cele mai amicale relațiuni cu d'insii, și nici o dată n' au avutu a se plange, ca fratii lor d'in Ungari'a, de tendințe egoiste de predominare d'in partea noastră. Cimentandu legăturile ce ne unescu cu poporatiunile crostine d'in Turci'a, cari au acea-si sorte cu noi, le vomu pregăti la o resistința energică contr' a pretentiunilor unguresci, în eventualitatea caderii imperiului otomanu, că-ci nu trebuie s' uităm, Ungurii voru caută, chiaru în confederarea, de care vorbește autarele, s'ne înlocuesca în faptu domniea Turciloru în Oriente.

Not' a traducatoriului.

Slaviloru i-impinge câtra institutiuni republicane, comuniste, federative, câtra autonomie locali, si daca pana acum au fost pretutindeni impilati, caus'a este tocmai, câ n'au avutu o unire strinsa între dînsii. Rusi'a d'in contra este modelulu cel mai deseversitu alu centralisării puse in serviciulu despotismului. De ace'a candu Petru cel Mare a introdusu acestu regime in imperiulu sêu, l'a imprumutatu nu de la tradițiunile rasei Slave, ci de la esemplele regatloru latine, si prin midiolocu Germaniloru l'a aplicatu si sucesorii sêi lau mantienutu. Numai daru in lipsa de alti aliați si uitandu nisce antipatie naturali, sau intorsu Iugo-Slavii câtra Rusi'a. Daca Ungari'a l'ar intinde o mana fratiesca, aru accepta-o cu ferire, câ-ci aru gasi la d'ins'a cemplulu institutiuniloru ce le convinu si libertătiloru, la cari aspira. Aceste poporatiuni au nutritu totu-d'auru in privintia Rusiei o neineredere instinctiva. La Belgradu, amu constatau-o in cele mai inalte regiuni, si a trebuitu politic'a ostile a puteriloru ocidentali, ca sê fia unu momentu uitata. De ne vomu aduce aminte de program'a reformelor cerute de Croati'a la 1848, vomu marturi negresitu, câ acêsta tiera nu prea cerea tocmai regimel mucalescu.

Daru nu s'ar superà ore Rusi'a de nou'a atitudine, ce ar luà Ungari'a? Negresitu, daca Maghiarii aru vol sê întinda infimtia, sêu otarele loru cu armele in mana, dupa cum faceau vechii loru regi, este probabile, câ n'aru isbuti. Dar, cine le-aru potè gasi galceva, daca dau satisfacere Croatiloru, si daca lucreza langa Rusi'a, la triumfulu causei, pentru care s'a constituitu ca in sa si aperiatoru? Eu sunt d'in cei ce credu, câ unu mare viitoriu este rezervatu Rusiei, dar nu in partea Europei. Este de interesulu omenirii, ori-ce aru crede Anglii, ca Rusi'a sê inainteze in regiunile nelocuite ale Tatariei, sê fecundeze bogatulu basinu alu Amurului, pe alu Syr-Darici, chiaru Bukhara, pe care o cuprinsè, si centrulu continentulu asiaticu. Fâra a se sparià de fantasma panslavismului, fâra a se ocupà de a mantienè ecilibruulu poteriloru, care indata, prin poterea lucruriloru, va fi numai unu suveniru istoricu, si considerandu numai interesulu generale alu civilizatiunii, pote cine-va afirmà, credu, câ Turci'a Europei nu trebuie sê cada in manel Rusiei. Necesitățile geografice aru obligà-o sê si aneseze Ungari'a si Romani'a. Aru trebni daru sê supuna unui regime autocraticu, legitimu pote d'incolo de Prutu, pentru câ este necesariu acolo, nisce poporatiuni mature pentru libertate. De acì ar' resultà o lupta de morte, care ar' sgudu imperiulu rusu, sêu care l'aru impinge la aplicarea mesurorulu rigurose, sub cari geme Polonia. La tierrurii Dunarii ar' gasi o Lombardia. — Ca pentru vechi'a Austri'a, întinderea teritoriului ar' fi o cauza de slăbitiune pentru d'ins'a, de ruina pentru supusii sêi, doliu pentru omenire. — Daca Rusi'a vre sê merge pe urmele noiei sale aliata, Uniunea americana, sê trimeta ca acêst'a soldatii pe la casele loru, sê deseste prin instructiune activitatea toturoru, sê cultive roitoriele pustie ale teritoriului sêu. Eta misiunea s'a, si n'ar potè-o implini întindindu-se pana la Bosforu. Sê se dee pînusul'a transdubiana Iugo-Slaviloru*), acêst'a este solutiunea cestiunei Orientului, ce o potu primi Franci'a Angli'a, Austri'a, si chiar Prusi'a dlui Bismark.

Ungari'a nu pote remanè indiferente la acêst'a mare miscare, care se severiesce la otarulu sêu, si care interesa la unu asià de inaltu gradu mai multe provincie ale sale. Dar' ce va face ore? Aretà-i-se-va ostile, cum a urmatu pana acì? Nu va reesè sê impedece triumfulu finale alu acestei miscări, ci si-va alienà Slavii sêi, cari nu voru asteptà de câtu ocaziunea de a se uni cu fratii loru de d'incolo de Sava, fia chiar' cu sprijinulu Rusiei. Ca sê evite acêst'a funesta extremitate, Ungari'a este obligata, fâra voia ei pote, a favorisà miscari a nationale a Slaviloru meridionali, mai antâiu in Croati'a si apoi d'incolo de Dunare. Dar' fi-va ca ore atunci nevoita a neohdihni pe guvernulu turcescu si a impinge la revolta pe supusii lui crestini? Nici de cum. Este destulu sê inlesnesca mai multu acestoru elemente civilizatiunea, instructiunea, cârtile, câile ferate si cunoscintele practice, cari facu munc'a mai fructuosa. — Ce'a ce asigura emanciparea acestoru poporatiuni, este câ caus'a loru se confunda cu ce'a a civilizatiunii moderne, si ar' trebni sê nimicesca cine-va pe acêst'a, pentru ca sê mantiena impiarica loru.

Ungari'a cauta sê parasesca vechi'a politica a Austriei, care fii multu tempu si ace'a a Angliei, si care consista a comprimà dezvoltarea raialeloru Turciei, ca sê evite dislocarea imperiului otomanu. Acêst'a politica, la care Lordu Palmerston si Lordu Stratford de Redcliff s'au devotatu cu o energia si o obstinare necomparabile, este adu condemnata de toti omenii de statu angli, cari sciù sê prevedea viitorulu.

*) Suntemu incredintiati, câ d. Laveleye n'ar' fi ajunsu la acêst'a solutiune, de ar' fi cunoscutu bine poporatiunile Turciei, ca pe ale Austriei; si câ ar' fi respectatu cele-alte nationalități d'in imperiulu otomanu. Traducatoriulu.

si de toti caletorii, cari au visitatu de curendu aceste locuri. Ministrulu afaceriloru straine alu Marii-Britanie resumà odata in modulu celu mai limpede ideiele, ce nu voru intardià sê prevaleze in privintia acêst'a in Angli'a. „Numi-potu esplicà de câtu prin imperiulu, ce csercita vechiele tradițiuni diplomatice, otarirea vechiloru nostri barbati de statu de a spriginè totu deun'a pe Turci, si candu mergu bine si candu facu gresiele. Ne facemu inemice rasele, cari peste pucinu voru domni in Oriinte. CREDU, câ oprimu astu-felu progresulu acestoru tiera, a caroru ameliorare ne-ar' profità noue, cari suntemu mari comercianti, mai multu de câtu ori cari alte tiera. Mi-este cu neputintia a vedè avantajulu actuale sêu viitoriu ce potemu trage d'in portarea nostra.“ Nu voiù insistà a supr'a acestui punctu, pe care d. Sant-Marc Girardin lu-a dezvoltatu in Revista cu ostraluciresio abundantia de informatiuni, cari ne dispensa de a mai adaoge ce-va.

Voiescu numai sê conchidu, câ in cestiunea Oriintelu Rusi'a este singur'a putere, a carii politica a fostu inteligente, constanta, prevedictoria, si, pentru ce sê n'o spunemu? umana. Se va obiectà, câ nu erà desinteresata. O primescu, dara acusanu scopurile sale ambitiose, crede ore cine-va, câ sterge suveniru serviciiloru, ce a facutu ea? Rusi'a tramite Serbiloru, Bulgariloru, Bosniaciloru, Montenegriniloru, suscripiuni ca sê se zidesca biserice si sê se fundeze scole, cânti pentru bibliotecu, vase sacre, ornamente pentru serbarea cultulu. Imperates'a sustiene o scola de fete la Savayero; candu raialele sunt victimele unei nedreptăți prè mari, imperatulu reclama pentru d'insii. Astu-felu dar, pe candu cele-l-alte poteri comprimà, pre cumu o spune lordu Stanley, sborulu poporatiuniloru iugo-slave, Rusi'a lu-favoreza incuragiandu totu progresel civilizatiunii. Si se mai mira cine-va, câ ele se areta recunoscutorie Rusiei, pe candu n'au incredere in Franci'a si in Angli'a, si detesteza pe Austri'a! Unu copilu are doi protectori; unulu lu-mustra aspru si lu-tiene in miseria si in ignorantia; celu-l-altu lu-mangaia, lu-inevia si se silesce a face d'intr'insulu unu omu. Aveti ore dreptu a ve superà, candu va fugi de celu d'antâiu si se va apropià de celu de alu dnoiea? Diplomati'a face tocmai cea ce trebuie, ca sê se ivesca panslavismulu, si candu se areta, lu-acopore de injurie si de blasfeme, cea ce esaspera reulu fâra a lu vindecà. Desfiintiati causele si reulu va perli.

„Rom.“

Emile de Laveleye.

(Va urmà.)

Impartesimù numele asesoriloru si oficialiloru denumiti mai de curendu la tribunalele urbariali infimtia in Transilvani'a:

I. La tribunalulu urbarialu d'in Clusiu.

- 1) Alesandru Halmágyi, asesore
- 2) Iosifu Pintye, „
- 3) Carolu Veres, „
- 4) Vasiliu Ranta, suplentu,
- 5) Adolf Márk (fostu honvedu), oficialu.

II. La Muresiu-Osiorheiu.

- 1) Albertu Tamási, asesore,
- 2) Mihaile Orbonasiu, „
- 3) Iosifu Gyárfás, „
- 4) Vasiliu Popu Harsianu, suplentu,
- 5) Antoniu Filep, oficialu.

III. La Udvarheliu.

- 1) Mihaiu Jánosi, asesore,
- 2) Adalbertu Török, „
- 3) Iosifu Miklósi, „
- 4) Franciscu Illyés, suplentu,
- 5) Béla Kövi (fostu honvedu), oficialu.

IV. La Seps-Szt. Georgiu.

- 1) Ignatiu Bruszt, asesore,
- 2) Iosifu Nesztor, „
- 3) I. Szentiványi, „
- 4) Ioane Szaesvay, suplentu,
- 5) Ioane Kiss, oficialu.

V. La Fogarasiu.

- 1) Carolu Bisztrai, asesore,
- 2) Iosifu Siulutiu, „
- 3) Gregoriu Maieru, suplentu,
- 4) Ioane Ivánovics, oficialu.

VI. La Deva.

- 1) Ladislau Szilvási, asesore
- 2) Dionisie Siulutiu „
- 3) Georgiu Wilhelm „
- 4) Georgiu Lázár, suplentu.
- 5) Carolu Márkus, oficialu.

VII. La Aiudu.

- 1) Daniele Török, asesore
- 2) Carolu Mátéfi, „
- 3) Iosifu László, „

- 4) Simone Horvát, suplentu,
- 5) B. Zoltanu Apor, oficialu.

VIII. La Desiu.

- 1) Franciscu Mihály, asesore
- 2) Emericu Urányi, „
- 3) Iacobu Mezey, „
- 4) Franciscu Szabó, suplentu,
- 5) Iosifu Qvárdásoni, oficialu.

ROMANIA.

MESAGIELE

de deschiderea corpuriloru legiutorie in sesiune extraordinaria.

Domniloru Senatori!

V'amu convocatu asta-di la 2 septembrie in sesiune extraordinaria atâtu in conformitatea literei Constitutiunei, care prin art. 95 cere in casu de disolvirea uneia d'in Adunâri, convocarea corpuriloru legiutorie in terminu de trei lune, câtu si spre a dà cestiunei câiloru ferate solutiunea, ce tier'a astepta cu nerabdare a vedè cu o dî mai curendu.

Eu recomand acestu importantu proiectu de lege la matur'a chibsuire a Senatului, si Damnedieu sê bine-cuvinteze lucrârile dloru Vostre.

Sesiunea cstraordinaria a Senatului este deschisa.

CAROLU.

I. C. Bratianu, Ant. I. Arionu, D. Gusti, P. Donici.

Domniloru Deputati!

In urm'a disolutiunii Senatului si in conformitatea literei Constitutiunei, Eu amu convocatu pe celu nouu in termenulu prescisu prin art. 95 pentru adi, 2 septembrie.

Art. 81 d'in Constitutiune, cerendu ca de-odata cu Senatul sê fia convocata si Adunarea Deputatiloru, dvostra ati fostu dar asemenea convocati in sesiune extraordinaria.

Pe langa cele-l-alte lucrâri remase d'in sesiunea trecuta veti avè a ve ocupà in acêsta sesiune, dloru Deputati, si cu budgetulu pe 1869!

Ddieu sê bine-cuvinteze lucrârile dvostru.

Sesiunea cstraordinaria a Adunarei Deputatiloru este deschisa.

CAROLU.

I. C. Bratianu, Ant. I. Arionu, D. Gusti, P. Donici.

Varietati.

** (Spre a asigurà confiscatiunile diurnaleloru) directiunea politiei d'in Prag'a au propusu locutionintiei, sê aviseze prin telegrafu pro judii cercuali, ca diurnalele espedate pro lini'a ferata sê le confiscu la curtea acelor linie. De acum inainte voru acceptà gendarmi sosirea trasurei si voru confiscà pachetele cu diurnale.

** (Securitatea publica.) Pandurii comitatului aradanu se voru provedè cu pusce noue si cu revolvere. — Dorimu numai, sê le manueze mai bine, de câtu soldatii de linia si de câtu pandurii comitatului temesianu, cari in locu sê pusce pre lotri, au puscatu pre conducatoriiloru, tierani romani de prin pregiuru.

** (Unu poetu vechiu romanu.) Cutare Ludovicu Eötvös produce in M. P. pro unu poetu vechiu romanu, cu numele Mihaiu Haliciu, nascutu in Caransebesiu, care s'a facutu memorabilu prin una poesia, in care salutandu in 1 iunie 1874 pre Franciscu Pariz-Pápai, a datu espresiu simpatiiloru sale pentru natiunea magiara. Acêst'a poesia s'a tiparitu in Elveti'a. — Daca pretinsulu poetu romanu n'are altu meritu de câtu câ a simpatisatu cu natiunea magiara, care pre natiunea romana nu vre sê o recunosca ca atare, atunci nu ne mirâmu, daca memori'a acelu poetu, cu privintia la noi romani, zace in adenculu mormontulu pentru vecii veciloru.

** (Tratare constitutiunala.) „Narodni Pokrok“, era a comisu in câte-va zile 20 deliecte de presa si una crima a lescei maiestăti. Alu doile redactoru alu acestui diurnalu fii investigatu si arestatu tocmai in acelu momentu, candu pre antâiulu redactoru. Cerny lu condamnara la 18 lune inchisore grea si 3000 fl amenda. — In adevuru sortea diurnalistiloru austriaci e de invidiatu.

** (Conjuratiunea contr'a lui Deák.) Tenerulu, care compusesu complotulu contr'a vietii lui Deák, e inchisu intr' unu despartimentu cu cei mai periculosi criminalisti. Cu tote acestea bietai mame nu i-s'a concesu, sê cerceteze pre nenorocitulu sêu fii.

** (Monumentulu unirei si adres'a comerciantiloru.) Israelitii d'in Romani'a au facutu o subscriptiune pentru a radica intr'unu locu a Romaniei Monumentulu unirei. Unu numeru de 408 comercianti d'in Bucuresci au protestatu in contr'a acestei initiative, luata de israeliti, si d'icu intr'o adresa trimesa la redactiunile mai multoru diurne, câ nu vor primi nici odata ca altii decâtu Romanii se iee initiativa pentru radicairea unui asemene monumentu.

** (Despre renuntarea Domnitorulu.) Mai multe foie straine au publicatu, câ Domnitorulu Carolu I, are de cugetu o abdice. Se acceptase de multu o desmintire oficiala; „Romanulu“ combate toti articuli publicati in acêsta privintia si sfarsieste articululu sêu spunendu: „câ principel Carolu are in vinele sale sange de a lui Fredoricu cel Mare si alu Napoleoniloru si câ acesti-a preferu sê cada in lupta, decâtu sê

fiu sustienutu de câtra inenicii natiunii lor, ca acesti-a nu se dau in laturi in d'ile de pericle si d'in contra le infrunta si de aceea au ca traditiune in familiile lor de a primi câte unu ducatu, séu unu regatu cotropitu de strainu si a fondá apoi prin eroismulu si intieleginti'a lor unu imperiu."

** (Vocabulariu) italiano-romanu, francesu-romanu si romano-italiano-francesu cu trei tractate gramaticale si cu adaugerea numenilor proprie celor mai principale, prelucratu de G. L. Frollo, profesoru la gimnasiulu Carolu I. in Brail'a. Autorulu d'ice in manifestulu séu: „Scopulu acestei opere a fostu de a facilitá Romaniloru studiulu celor mai importante d'in limbele neo latine, si de a subministra filologiloru straini ore-cari materialuri interesante pentru cercetárilor. Romanii sciu, cá nici unu vocabulariu n'au avutu pana acum pentru limb'a italiana. Ei sciu asemenea, cá lucrárilor lexicografice pe cari le posedu pentru limb'a francesu, sunt putine, incomplete si pline de galicisme. Prin urmare indrescuseu a sperá, cá intreitulu meu vocabulariu va fi primitu cu bucuria, si cá Publiculu se va arétá indulgentu in ceea ce privese defectele de cari n'asiu fi sciutu a me feri.“ Conditiiunile abonamentului sunt aceste: Tota Oper'a va fi impartita in diece fascicule séu aproape, in 8° mare, cu litere compacte si formandu impreuna trei mari volumuri. Fia-care fasciculu va cuprinde 160 pagini, si pretiulu va fi de 5 lei noui (2 fl. v. a.) Daca ore-care fasciculu va fi mai multu séu mai putinu voluminosu, pretiulu va fi maritu séu scadiutu in proportiune. Fia-care volumu constituindu o Opera deosebita, va fi liberu la ori-cine de a se retrage d'in abonamentu indata ce un'a séu alt'a d'in cele trei párti ale vocabulariului va fi complectata, séu chiaru de a se prenumera numai la a trei'a parte, fára de a fi obligatu sé cumpere pártile precedente. Subscierile se primescu la domiciliulu autoriului (Braila, Strada S. Arhangelu N-o. 2) si in Pest'a la librari'a lui Aigner et Rautmann. Cererile de abonamentu se facu, séu directu, séu printr'o scri-sore francata si insotita cu pretiulu fasciculelor ce voru fi deja publicate. La cásirea antáiului fasciculu se va plati si pretiulu celui de alu doilea. Afara de acést'a nu se va cere de la abonati nici o alta anticipatiune. Atragemu atentiunea intielegintei romane la acestu opu de cea mai mare insemnetate.

** (Spriginirea artilor la magiari.) Foiele magiari nu se sfiescu a comunica venitul unei societáti teatrale d'in Harkány, care in decursulu intregi sesiuni de scalde a castigatu tocmái 26 di donedicii si siese de cruceri.

** (Amvonulu) nrulu 18 pre 15—30 septemvre contine: Despre abnegare, predica de I. Murgu. — Despre lena, predica d'in scriptele repausatului L. Popu Munteanu. — Despre ucidere, predica d'in scriptele lui L. Popu Munteanu. — Cuventare funebre la ingroparea neuitatului mitropolitu Ales. Storca-Siulutiu. — Predica la mortu, d'in scriptele lui L. Popu Munteanu. — Imnulu meu de tote dilele cátra pré curat'a vergura Mari'a, poesia de I. Popfiu. — Miscelane.

** (Exprincipele Carageorgeviciu) si complici lui se voru confronta cu mai multi serbi arestati in Belgradu. Judeciulu criminalu alu cetatei Pest'a adeca raportá ministeriului ung. de justitia, cá dupa ce exprincipele Carageorgeviciu si complici lui arestati in Pest'a nega, cá ar' fi complici la atentatulu comis si respective la urdrea assassinarei d'in Topt-hider, este de lipsa ca sé se confrunte cu mai multi are stati

d'in Belgradu, si ministeriulu ung. de justitia a facutu cunoscutu, cá confrontárilor necesarie se voru face cu ajutoriulu judeciului d'in Semlinu.

** (Pertratárilor finali publice.) Prototiscalulu trib. crimin. d'in Pest'a propuse adunarei generali a reprezentantiei cetatei, ca sé se enuncia publicitatea la pertratárilor finali in casuri criminali. Propunerea se va desbata in cea mai de aproape adunare generale a reprezentantiei cetatei si se spera, cá ea va fi primita.

** (Convorbiri literarie) nrulu 13 d'in 1 septemvre contine: Rienzi, tragedia in cinci acte (Urmare) de Bodnarescu — Cultur'a nationale (Urmare), de Xenopolu. — Poesie: Isolare d'in A. de Lamartine, de N. Schelitti.

** (Transilvani'a), nrulu 19 d'in 15 septemvre contine: Despre medicina cu respectu la poporulu romanescu (Continuare), de Dr. Vasiciu. — Archiv'a istorica a Romaniei (Fine.) — D'in actele societáti „Transilvani'a“ (Fine). — Clio (Continuare). — Doncila, d'in baladele lui Alessandri. — Protocolulu siedintei extraordinaire a comitet. asoc. trans. — Publicarea baniloru incursi la fondulu asociat. transilvane.

Sciri electrice.

Madridu, 16 septemvre. Imperatulu Napoleonu va conveni cu regin'a Spaniei in 18 l.c. in Biarritz ci in 19 in St. Sebastianu.

Parisiu, 17 septemvre. In cercurile emigranti-lor spanioli se asepta una rescola noua in provinci'a Galici'a sub conducerea generalului Contreras.

Vien'a, 18 septemvre. Turcii concentreza in valea Pivei 18,000 soldati, pentru cá principele Muntenegrului face pregatiri de resboiu.

Vien'a, 18 septemvre. In caletori'a de prin Galiti'a maiestátilor lor voru fi insotite de principele Auersperg.

Vien'a, 18 septemvre. In suit'a imperatului se voru aflá: supremulu intendante alu curtii, principele Hohenlohe, directorulu cabinetului Braun si consiliariulu regimului Hoffmann.

Vien'a, 18 septemvre. Delegatiunile se voru intruní pre la midiloculu lui noemvre in Pest'a.

Berlinu, 18 septemvre. „Nord. Ztg.“ comunica una corespundintia d'in Flensburg, in urmarea carei-a una deputatiune daua a poporatiunei d'in regiurulu opidului Hadersleben a cerutu audiintia la regele Prusiei. Presiedintele supremu a spusu deputatiunei, cá regele o va primí bucurosu, deca vine sé lu-salute, ér' nu ca sé faca demonstratiune politica. In urmarea acést'a deputatiunea a renuniatu de audiintia.

Londr'a, 18 septemvre. Tote foiele esplica cuventarea regelui d'in Prusi'a in modu binevoitoriu.

† CONSTANTINU NEGRUZZI

Duminea in 25 augustu s'a sevirsitu d'in vietia cunoscutulu autoru natiunalu, Constantinu Negruzzi, in virsta de 60 ani, dupa lunge si grele suferintie.

Dupa ultim'a sa vointia inmormentarea s'a facutu, fára nici o pompa, cu simplicitatea pe care o iubise in tota viet'a sa, la biserica zidita de d'insulu in anulu 1839 pe mos'ta Trifescii-Vechi, judetiulu Iassi. Afara de famili'a reposatului barbatu si de cáti-va amici, numai locuitorii sateni au asistatu la ceremoni'a funebra. Audímu cá mormentulu s'a incungiu ratu cu salci si lilieci si cá pe pet'r'a mormentala se graveza urmatoriele versuri ale sale:

„Eu nu am fostu ca altii; de-aceea 'n suferintia
Am petrecutu in lips'a pláceriloru lumesci,
Dar' cugetulu mi-spune cá n'oiu avé caintia
C'am fostu si eu unolta la rele omenesci.“

Viet'a lui Constantinu Negruzzi nu se pote departi de istori'a tierci d'in tempulu regeneratiunei incoce. Remasu fára parinti de la virst'a de siepte-spre-diece ani, elu si-straporta tota afectiunea asup'r'a patriei sale pentru regenerarea carei-a lucreza ca autoru si ca omu politicu. Pe scen'a politica elu apare ca deputatu la cea d'antái adunare, la infintierea regulamentului organicu. Acolo, facundu opusctiunea regimului atunci in vigore, se lupta contra privilegioru de casta, pentru ide'a libertáti si-lu vedemu prigonitu si esilatu. De atunci, luandu parte activa la tote actele mari, cari s'au sevirsitu, elu figureza, mai fára intrerumpere, in viet'a politica a tierci, ocupandu pana la postulu celu mai inaltu. Cea de pe urma data lu-gasimu ca omu politicu in adunarea d'in 1862 in Bucuresci, intre deputatii cari voteza unirea definitiva a Principatelor. Dupa o vietia de munca si sacrificiuri, sdrobotu de sanetate, elu se retrage la betranetie in viet'a privata, bogata de merite, dar — ceea ce se vede raru — multu mai saracu de avere de cátu cum aparuse pe scen'a politica ca teneru plinu de sperantia in viitorulu patriei sale.

Scrierile lui Constantinu Negruzzi, cari cadu in cea mai mare parte in antái'a jumetate a vietiei sale, au contribuitu multu la descoperirea sentiului natiunalu si se distingiu prin iubirea patriei, idee originale si unu stilu frumosu si simplu. Aceste scrieri, forte pretiute de Romani, abid se mai gasescu inse, si publiculu este in dreptu a asepta o editiune noua si completa de la urmasii reposatului Constantinu Negruzzi. „Cur. de Iasi.“

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.		
De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Pósiouu'	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 28 „ diu'a,	„ 1 „ 54 „ nóptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nóptea,	„ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ *)	
„ Biserica-Alba	„ 8 „ 40 „ „	
Soscesc in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.		
De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
„ Biserica-Alba	„ 6 „ 27 „ „	
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „ „	
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ „	ser'a si la 7 ore 25 min. dem
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nóptea,	„ 12 „ 53 „ diu'a
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem.	„ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „	„ 9 „ 30 „ sér'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a	„ 1 „ 8 „ nópt.
„ Pósiouu'	„ 4 „ 48 „ d. a.	„ 4 „ 12 „ dem.
Soscesc in Vien'a	la 6 „ 36 „ „	„ 6 „ — „ „

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa médiadi, soscesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa médiadi. Cale de 19¹/₂ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore sér'a, soscesc in Sibii la 2 ore 15 minute nóptea. Cale are 34¹/₂ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore sér'a, soscesc in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesc in Sibii la 1 ora 30 min. dupa médiadi. Cale de 36¹/₂ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute sér'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesc in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26¹/₂ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca dominic'a marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore sér'a, soscesc in Temisior'a la 6 ore sér'a in diu'a urmatória.

Jasenov'a-Oraviti'a.		
De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.	
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „	
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „	
Soscesc in Oraviti'a	la 10 „ 57 „ „	

Oraviti'a-Jasenov'a.		
De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa médiadi.	
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „	
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „	
Soscesc in Jasenov'a	la 6 „ — „ „	

Vien'a-Oradea-Mare.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sér'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „	
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.	
Soscesc in Oradea	la 4 „ 38 „ „	

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesc la 3 ore dupa médiadi.

Oradea-Mare-Vien'a.		
De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a	
Soscesc in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a	
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ sér'a	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.	

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Arauu.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sér'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „	
„ Solnocu	„ 11 „ 2 „ „	
Soscesc in Aradu	la 5 „ — „ sér'a.	

Aradu-Vien'a.		
De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a	
„ Solnocu	„ 4 „ 22 „ dupa médiadi.	
Soscesc in Czegléd	la 5 „ 33 „ „	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a	

Vien'a-Paris.		
De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute sér'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ — nóptea.	
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.	
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.	
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 dupa méd.	
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „	
Soscesc in Paris	la 5 „ — demaneti'a.	

Paris-Vien'a.		
De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute sér'a.	
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.	
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.	
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.	
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ sér'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nóptea.	
Soscesc in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.	

Comunicatiunea postelor.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesc in A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa médiadi, soscesc la 7 ore 45 minute sér'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21¹/₂ mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18¹/₂ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore sér'a, soscesc la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vinori-a, si sambet'a la 7 ore sér'a, soscesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19¹/₂ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. soscesc la 2 ore 35 min. noptea.